

LÆRINGSMILJØUTVALGET(LMU)

Læringsmiljøutvalget ved UiB er oppnevnt i henhold til
Lov om universiteter og høyskoler § 4-3

Referat fra møte i Læringsmiljøutvalget (LMU) – møte 5/2022

Tid: onsdag 19. oktober 2022, kl. 09.00-12.00

Sted: Seminarrom E, 3. etasje i Magnus Lagabøtes plass 1

Til stede

Pinar Heggernes, Christen Lorentzen Soleim, Andrea Nesvik Voss, Norman Anderssen (vara), Sissel Hermansen Smørdal (vara), Eva Svensson, Hege Råkil, Karsten Olav Aarestrup, Maria-Carme Torras Calvo, Olaf Erlend Gundersen, Tore Burheim, Runa Jakhelln, Eva Emilie Skårvik, Aksel Solheim, Ihne Selås Johansen, Martin Lage Hådem, Ole Håvard Rustad (vara), Ellen Lien, Karine Skavhellen, Knut Knapskog og Halvard Haukeland Fredriksen

Til stede fra sekretariatet

Vilde Henningsgård og Martin Kahrs Lie

Forfall

Karl Harald Søvig, Kjartan Nesset, Magnus Jansen og Mia Milde. Vara stilte for de tre første.

Til stede fra Universitetsbiblioteket

Avdelingsdirektør Maria-Carmen Torras Calvo, underdirektør Trude Færeveag og hovedbibliotekar Trude Hals.

00/22 a Godkjenning av innkalling og dagsorden

Innkalling og dagsorden ble godkjent. Det ble meldt inn én sak til eventuelt: Avslutning for Vilde Henningsgård

00/22 b Godkjenning av referat fra LMU 4 onsdag 21. september 2022

Referat fra LMU 4 manglet Runa Jakhelln og Eva Svensson som til stede.

00/22 c Korte orienteringer fra møtelederen

Møteleder orienterte. På forrige møte i LMU fikk vi en orientering om sanitetsdispensere. Møteleder og nestleder har deltatt i mediereportasjer om dette.

Sak: 41/22 Ny studieforskrift for Universitetet i Bergen

Saken ble lagt fram for Læringsmiljøutvalget til drøfting.

Jurist Knut Knapskog på Studieavdelingen la fram saken. Visedekan for utdanning ved Det juridiske fakultet, Halvard Haukeland Fredriksen som leder det nåværende arbeidet med ny studieforskrift, supplerte. Forskriften ble vedtatt i 2012 og det har vært flere endringer i lovverket siden da. Arbeidet med ny forskrift har sin bakgrunn i at Stortinget har vedtatt ny universitets- og høyskolelov. Utdanningsutvalget (UU) har blitt orientert om arbeidet med ny forskrift så langt, og forslaget er nå på åpen høring på UiB. Fristen er 1. november. Endelig forslag skal behandles i UU før forskriften sluttbehandles i Universitetsstyret. LMU bes diskutere spesielt kapittel 5, da dette innretter seg mot tilrettelegging.

Reglene om tilrettelegging samles nå i ett kapittel. Forslaget svarer på en del svakheter med dagens forskrift. Nytt forslag åpner for mer individuelle vurderinger og bruk av skjønn. Det er ingen kontroversielle endringer, men klargjøringer og presiseringer. Samtidig går forskriften ikke lenger i tilretteleggingsplikten enn det lovverket tilsier, og det understrekes at tilrettelegging ikke skal gå på bekostning av faglig kvalitet.

Innspill i saken

- Det ble stilt spørsmål om hvorvidt arbeidsgruppen har sett til andre institusjoner for inspirasjon til arbeidet med forskriften. Det ble opplyst at dette ikke har vært gjort systematisk, men at man har sett til noen institusjoner i arbeidet, blant annet Høgskulen på Vestlandet.
- Det ble stilt spørsmål om forholdet mellom fakultetenes utfyllende regler, og den sentrale forskriften. Dersom ulike aktører i ulike ledd endrer forskrifter og regler uten å kommunisere med neste ledd, øker det risikoen for usammenhengende forskrifter og regler. Studieavdelingen har ansvar for internkontrollarbeidet på studiefeltet ved UiB, og det er svært viktig at det ikke er uklarheter om hvilke regler og rutiner som gjelder i studieforvaltningen. Det er nå en bred høring av forskriften, noe som gir fakultetene god mulighet til å komme med innspill basert på sine lokale forhold.
- Den nye forskriften foreslår å fjerne søknadsfristen for å søke om tilrettelegging for studenter. Slike frister omtales av arbeidsgruppen å ikke være i tråd med loven, og studenter har rett til løpende oppfølging av sine tilretteleggingsbehov. At saksbehandlere kan bli tilsendt for sene søknader om tilrettelegging kan være en utfordring dersom fristen fjernes. Behovet for å få inn søknader i rimelig tid må dekkes på andre måter, og det må være tydelig for søkere at saksbehandling tar tid og at studentene må søke tilrettelegging i rimelig tid.

Sak: 42/22 UiB Universell – status og veien videre

Saken ble lagt fram for Læringsmiljøutvalget til orientering.

Rådgiver Ellen Lien la fram saken.

UiB Universell sitt mandat er å fremme universell utforming og følgelig styrke læringsmiljøet. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse har i år søkelys på universell utforming av digitale læremidler, som UiB Universell har fått midler til et prosjekt om. Alt UiB produserer av digitalt materiale skal være universelt utformet. UiB Universell har en utstyrsbank som

studenter kan få låne fra, etter vedtak. Dette er hjelpemidler som støydempende høretelefoner, taleforstærkere og lignende utstyr. UiB Universell handler inn slikt utstyr på bakgrunn av innspill fra Tilretteleggingsnettverket.

I samarbeid med Sammen har UiB Universell etablert en erfaringsgruppe for studenter med autismespekterdiagnoser. 25 søkere til 15 plasser vitner om at det er et behov for slike grupper. Gruppen har vært operativ siden slutten av august. Det jobbes også med å ansette studieassistenter og å etablere flere slike fokusgrupper for studenter med ADHD, depresjon og lignende. Møter gjennomføres med Sammen før jul for å planlegge videre. Det er ønskelig at det sendes innspill til aktuelle grupper.

Innspill i saken

- Det ble stilt spørsmål om hvordan det jobbes med å få informasjon om universell utforming ut til fakultetene, faglig ansatte og i neste ledd til studentene. Det legges opp til deltakelse og promotering i ulike fora og nettverk, blant annet i LMU og kursing og samarbeid med UPED. I tillegg vil alle fakultetene få tilbud om dialogmøter med UiB Universell. Det arbeides også med en presentasjon som kan vises på fakultetene for å øke søkelyset på universell utforming blant faglig ansatte. Nettsiden til UiB Universell er også snart klar. «Bli hørt»-kampanjen, som er under planlegging, er også en kampanje hvor UiB skal nå ut til underviserne med informasjon, blant annet om viktigheten av og ansvaret den enkelte underviser har for å bruke lydforsterker og mikrofon i undervisningen. Det refereres også til [Kurs i universell utforming](#) på Mitt UiB som er tilgjengelig for ansatte og studenter.
- Det kom spørsmål om UiB Universell nevner noe om videoopptak av forelesninger for studenter som grunnet sykdom og psykiske lidelser ikke kan møte opp i forelesning. Studenter som har behov for tilrettelegging, har krav på det. Dette er individuelle vurderinger og saker som må følges opp som enkeltsaker, og må derfor skilles fra den generelle diskusjonen om strømming av forelesninger.
- Det er tydelige krav til universell utforming av digitale læremidler, og kravene ble skjerpet i fjor. UiB risikerer betydelige bøter for å ikke imøtekomme kravene. Universell utforming er en prioritering, og det arbeides med opplæring og bevisstgjøring av ansatte. UiB Universell sikrer at behovet for kompetanseheving ivaretas.

Kurs i universell utforming av digitale tjenester kan også finnes her:

<https://mitt.uib.no/courses/26009/pages/universell-utforming>

Vedlegg

1. Ny profilmanual for UiB Universell (PDF)

Sak: 43/22 Rapportering om bruk av sentrale midler 2022

Saken ble lagt fram for Læringsmiljøutvalget til orientering.

Saken ble innledet av seniorkonsulent Vilde Henningsgård.

Stort sett har fakultetene brukt beløpene som er utbetalt på en tilfredsstillende måte. Studentene som er nye i fadderstyrer har behov for mer informasjon og tydeligere retningslinjer i søknadsprosessen for sentrale midler. Ellers har prosessene gått fint.

Vedlegg

1. Rapporter for bruk av sentrale midler 2022

Sak: 44/22 Studiestartundersøkelsen 2022

Saken ble lagt fram for Læringsmiljøutvalget til orientering.

Saken ble lagt fram av seniorkonsulent Karine Skavhellen.

Alle studenter på lavere grad fikk undersøkelsen etter velkomstuken, med en svarprosent på 22%. Etter beslutning i LMU ble mentorundersøkelsen og studiestartundersøkelsen slått sammen i år. Undersøkelsen ble supplert av dybdeintervju av 9 studenter. Nytt i år var spørsmål omkring foreldres utdanning og fødested.

Studenter som ikke er født i Norden trives i mindre grad i studiene. Det er også lavere deltakelse i fadderordningen og mentorordningen fra denne gruppen. Generelt er det noe bedre sosial trivsel blant de som deltar i mentorordningen.

Innspill i saken

- Det ble stilt spørsmål om det planlegges mer oppfølging av studenter med minoritetsbakgrunn som tilsynelatende ikke trives like godt som andre i studiene. Dybdeintervjuer kan støtte oppunder funn i undersøkelsen omkring dette. Dette vil følges opp med mer undersøkelser av denne gruppen spesifikt og relevante tiltak, som en viktig del av mangfoldsprosjektet som har oppstart i 2023.
- Mitt UiB og kunngjøringer kan brukes til markedsføring av undersøkelsen, da de nye studentene skal inn i disse kanalene i oppstarten av studiet uansett. Samtidig nevnes mentorordningen som et hjelpemiddel for å spre ordet om undersøkelsen. Det er i så fall viktig at mentorene får en tydelig beskrivelse av hvorfor det er viktig at de nye studentene besvarer undersøkelsen, og at det settes av tid på mentormøter og gjerne besvarer undersøkelsen sammen.
- Det ble etterspurt et tydeligere fokus på hvorfor det går bra for de studentene det går bra for. Det var enighet om at det er interessant å utforske dette. Det motsatte av «elendighetsforskning» er utfordrende, men kan gi mye bra informasjon å jobbe videre med.

Vedlegg

1. Rapport for studiestartundersøkelsen 2022 (PDF)

Sak: 45/22 Oppfølging av SHoT-tallene 2022

Saken ble lagt fram for Læringsmiljøutvalget for drøfting.

Saken ble lagt fram av seniorkonsulent Vilde Henningsgård. SHoT-tallene nasjonalt viser en økning i andelen studenter som melder om psykiske plager, dårlig livskvalitet, helseplager, overvekt, bruk av narkotika og opplevd seksuell trakassering. Samtidig melder flere studenter om god livskvalitet, god helse og at de trener mer. Alkoholbruk og røyking er stabilt. SHoT-tallene viser at UiB i stor grad følger den nasjonale trenden, men også at det er variasjoner mellom fakultetene.

Innspill i saken

- UiB ligger over landssnittet på studenter som har blitt utsatt for seksuell trakassering, og rapporten bør inkludere at oppfølging av seksuell trakassering må skje på lik linje som mobbing.
- Det er viktig med en videreføring av Sammen sine kurstilbud, samarbeidet med Sammen, mentorordningene, og samarbeidet med fadderstyrene og studentfrivilligheten ved UiB.
- Sammen sine kurs kan være et tilbud gjennom mentorordningen, for eksempel kurs om studieteknikk og eksamensangst. UiB bør også kunne løse studentene inn til eksisterende kurs og ordninger for studieteknikk og eksamensmestring, f.eks. gjennom fakultetene eller UiB-treet. Øvingseksamener i forkant av reelle eksamener, samt en gjennomgang av vurderingsformer og forventet læringsutbytte, kan hjelpe studentene.
- Styrking av og økt fokus på studentfrivilligheten fremheves som viktig. Studentfrivilligheten er et viktig tiltak mot ensomhet og utenforskap, som bidrar til trivsel og tilhørighet. Gjennom studentfrivillighet får også studentene trening i viktige ferdigheter som samarbeid og kommunikasjon.
- Tilbud om aktiviteter i velkomstuken uten alkoholfokus bør økes i tråd med UiBs satsninger på mangfold og inkludering, og i tråd med tilbakemeldinger om økt rusmiddelbruk og drikkepress. Endringene fra 2022 har vært gode, blant annet endring av navn til «velkomstuken» og et tettere samarbeid mellom UiB og fadderstyrer. Denne holdningsendringen bør arbeides videre med, og fadderstyrer kan gis enda bedre oppfølging. Fagutvalgene kan også bidra til flere arenaer uten drikkepress.
- Viktigheten av forebyggende arbeid må understrekes, og spesielt knyttet til samarbeidet mellom institusjoner og samskipnader, som blant annet i mentorordningen. Eksterne undersøkelser viser at mentorordningen er et viktig tilbud for studentene. I tillegg skal UiB og Sammen samarbeide om mangfold og inkludering, som UiB har fått eksterne midler til. Resultater av forebyggende og helsefremmende arbeid er vanskelig å se på lang sikt, men opprettholdelse av dette arbeidet er svært viktig fremover. SHoT viser også at det er forskjeller mellom fakultetene, som vitner om viktigheten av lokalt tilpassede forebyggende tiltak.

- Det ble foreslått at eksperter fra UiB, eksempelvis fra Det psykologiske fakultet, kan bruke sin ekspertise til å undersøke mer om tematikken og studentenes psykiske helse, hvis det er i tråd med deres faglige prioriteringer.

Vedlegg

1. Institusjonstall for UiB fra Studentenes helse og trivselsundersøkelse (PDF)

Sak: 46/22 Besøk ved Universitetsbiblioteket

Saken ble lagt fram for Læringsmiljøutvalget for drøfting.

Maria-Carmen Torras Calvo innledet besøket. Trude Færeveag og Trude Hals ga omvisning.

Universitetsbiblioteket (UB) er særlig opptatt av det fysiske og digitale læringsmiljøet. Siden 2015 har det blitt gjort fornying av lokalene, som da har blitt mer moderne og fleksible. De oppgraderte lokalene er enkle å tilpasse til ulike arbeidsformer, og både bord og stoler har hjul montert for enkel forflytning. UB er kontinuerlig opptatt av tilbakemeldinger og brukerobservasjoner som kan føre til små forbedringer av lokalene. Framover blir fokuset rettet mot hvilke faglige og sosiale studentaktiviteter lokalene mulig kan benyttes til. Det ønskes dialog med studentutvalgene og Studentparlamentet omkring studenters ønsker om dette. UB har planlagt møte med Studentparlamentet.

Meråpent bibliotek har blitt testet, på henholdsvis SV, KMD og PSYK. Dette har blitt tatt godt imot hos studentene og evaluering rundt praksisen ønskes tatt opp i LMU i januar. UB har ellers utvidet åpningstidene på bibliotekene sine, noe som har blitt tatt godt imot av studentene. UB ser behovet for kompetanseutvikling, støtte og veiledning for å nå de nye kravene innenfor universell utforming av digitale tjenester og nettsider. Det jobbes også med å finne måter å koordinere og samkjøre sine systemer og gjøre de mer brukervennlige for undervisere. Mange av kurstilbudene til UB foregår nå fysisk igjen etter pandemien. Det jobbes med integrering i læringsdesignarbeid, via Læringslaben. Den nye budsjettsituasjonen framover nevnes å kunne sette naturlige begrensinger.

Vedlegg

Vedlegg 1 Sak 46/22 - Referat sak 23/21 Møte med Universitetsbiblioteket

Sak: 47/22 Eventuelt

Takketale til Vilde Henningsgård, som hadde sitt siste LMU-møte.